



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Mottla a soudkyň JUDr. Blanky Trávníkové a Mgr. Lucie Jackwerthové ve věci žalobkyně **Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.**, IČO: 60192852, se sídlem v Praze 2, Bělehradská 222/128, proti žalované M █████ Č █████ nar. █████ bytem █████ █████ zastoupené Mgr. Stanislavem Sochořem, advokátem se sídlem v Olomouci, Pavelčákova 441/14, o zaplacení **96 745,36 Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 15. května 2015, č. j. 13C 174/2012-67,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se mění** tak, že žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobkyni 96 745,36 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,5% ročně od 29. 6. 2012 do zaplacení, **se zamítá**.

II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů 45 587,31 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou advokáta žalované.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně vyhověl v celém rozsahu žalobě, kterou se žalobkyně domáhala na žalované zaplacení žalobní částky s příslušenstvím v podobě zákonného úroku z prodlení. Žalobkyně uplatnila nárok s odůvodněním, že mezi žalobkyní jako mandantem a žalovanou jako mandatářem byla dne 1. 7. 2010 uzavřena mandátní

smlouva. Žalovaná porušila ustanovení této smlouvy, když si u žalobkyně při své činnosti vytiskla dne 19. 2. 2011 informace o 3044 smlouvách žalobkyně a dne 27. 2. 2011 informace o 3112 smlouvách žalobkyně. Žalovaná porušila povinnosti podle čl. IV odst. 3. smlouvy, když byla povinna vytvářet a dodržovat opatření na zajištění bezpečnosti a ochrany dat a jiných informací. Popsaným jednáním žalovaná porušila zásady bezpečnosti a ochrany dat a vytvořila možnost zneužití dat klientů třetími osobami. Za toto porušení uplatnila žalobkyně na žalované smluvní pokutu ve výši 20 000 Kč za jednání provedené dne 19. 2. 2011 a 20 000 Kč za jednání provedené dne 27. 2. 2011. Další smluvní pokutu požadovala žalobkyně po žalované za to, že žalovaná předmětné výtisky dat žalobkyni na její výzvu nevrátila; žalobkyně takto požadovala pokutu ve výši 20 000 Kč za nevrácení dat vytištěných dne 19. 2. 2011 a pokutu ve výši 20 000 Kč za nevrácení dat vytištěných dne 27. 2. 2011. Podle článku IV. 5 mandátní smlouvy byla žalovaná oprávněna při zpracování osobních údajů postupovat podle pokynů žalobkyně, zpracovávat osobní údaje pouze v rozsahu uvedeném návrhy na uzavření smluvních vztahů a dalšími tiskopisy používanými žalobkyní nebo pro hlášení událostí, které jsou žalobkyní obsahově závazně schválené autorizované a distribuované, a dále v rozsahu, ve kterém jen na základě pokynů žalobkyně byla žalovaná oprávněna osobní údaje zpracovávat pro účel vnitřního marketingu žalobkyně a pro oslovení klientů jménem žalobkyně s nabídkou obchodu a služeb. Za porušení článku smlouvy IV. 5 vyměřila žalobkyně žalované další pokuty ve výši 20 000 Kč za shora popsané jednání dne 19. 2. 2011 a 20 000 Kč za další jednání dne 27. 2. 2011. Celkem tedy měla žalovaná uhradit žalobkyni na smluvních pokutách 120 000 Kč. Na tuto částku započítala žalobkyně částku, kterou žalované měla vyplatit na jejích provizích a žalované tak zbývá k úhradě 96 745,36 Kč, které jsou předmětem tohoto řízení. Soud prvního stupně shledal uzavřenou mandátní smlouvu platnou, dospěl k závěru, že žalovaná porušila její ustanovení popsáním jednáním, přičemž nebyly dány důvody pro snížení smluvní pokuty podle § 301 obchodního zákoníku, neboť jednání žalované bylo závažným porušením jejích povinností, kterou ohrozila bezpečnost osobních údajů klientů žalobkyně.

Proti rozsudku soudu prvního stupně podala žalovaná včasné odvolání. Žalovaná namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, nesprávné skutkové závěry a nesprávné právní posouzení. Zejména namítala, že se soud prvního stupně nevypořádal s námitkou žalované, že právní vztah účastnic řízení nebyl vztahem obchodněprávním, ale pracovněprávním, neboť tomu odpovídal faktický obsah mandátní smlouvy i skutečnost, že tato smlouva byla uzavřena v krátkém časovém odstupu po ukončení pracovněprávního poměru žalované u žalobkyně. Mezi účastnicemi řízení tedy existoval zastřený pracovněprávní vztah. Ohledně provedených tisků neprokázala žalobkyně, že k tomuto jednání skutečně došlo ani, že bylo skutečně porušením smlouvy. Ujednání o smluvní pokutě je neplatné pro naprostou neurčitost a rozpor s dobrými mravy, když smluvní pokutou je zajištěno jakékoli porušení mandátní smlouvy od banálního až po závažné. Tisky pak neobsahovaly chráněné informace.

Žalobkyně se ve svém vyjádření k odvolání ztotožnila se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně, zdůraznila závažnost protiprávního jednání žalované a navrhla potvrzení napadeného rozsudku.

Odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání a v jeho mezích napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (ustanovení § 212, § 212a odst. 4, 5 o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání je důvodné. Je třeba uvést, že soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu a z provedených důkazů učinil též správná skutková zjištění. Odvolací soud ale dospěl k jiným právním závěrům, na jejichž základě

rozsudek soudu prvního stupně změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) tak, že žalobu v celém rozsahu zamítl.

Níže citované právní předpisy odvolací soud aplikoval i po 1. 1. 2014, a to v souladu s § 3028 odst. 3 větou první zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, podle které se právní poměry vzniklé před 1. 1. 2014, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených před 1. 1. 2014, řídí dosavadními právními předpisy.

Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že mezi účastnicemi řízení byla uzavřena platná mandátní smlouva podle § 566 a násl. zák. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“) v tehdy platném znění a neztotožnil se s argumentací žalované o zastřeném právním úkonu a existenci vztahu pracovněprávního. Především nelze přehlédnout, že žalovaná sama projevila jasnou vůli k uzavření obchodněprávního vztahu nejen podpisem mandátní smlouvy samotné, ale také k datu sjednání smlouvy získala živnostenské oprávnění pro obor činnosti mimo jiné služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy, zprostředkování obchodu a služeb, tedy podnikatelské oprávnění k činnosti, pod níž je možné podřadit plnění, k němuž se zavázala podle předmětné mandátní smlouvy. Jednoznačně tak dala najevo, že souhlasí a je si vědoma postavení obou účastnic řízení jako dvou podnikatelek. Žalovaná v řízení argumentovala faktickým charakterem vztahu účastnic, ale skutečnost, že vykonávala činnost pro žalobkyni v jejím sídle s použitím pronajatého vybavení žalobkyně, nemohla na závěrech odvolacího soudu v tomto směru ničeho změnit. Ostatní povinnosti stanovené žalované mandátní smlouvou (zejména je poukazováno na článek III.) nevylučují existenci vztahu obchodněprávního. Nebylo tvrzeno ani prokazováno, že by například žalovaná dodržovala nějak stanovenou pracovní dobu, že by byla její odměna vázána na určitý počet odpracovaných hodin, brala si dovolenou, či přijímala pravidelné pokyny ve vztahu podřízenosti k zaměstnanci žalobkyně. Tedy nebyly tvrzeny ani prokazovány další charakteristické prvky pracovněprávního vztahu. Provedené důkazy ve své souvislosti odvolací soud hodnotil ve shodě se soudem prvního stupně tak, že obě účastnice řízení projevily vůli uzavřít mandátní smlouvu a vystupovat ve vztahu jako dvě podnikatelky. Mandátní smlouva ze dne 1. 7. 2010 je tedy platná.

Odvolací soud rovněž nemá pochyb o správnosti skutkového závěru soudu prvního stupně, že došlo k předmětnému jednání žalované popisovanému žalobkyní. I když jej žalovaná nyní obecně zpochybňuje, výslovně uznala svým podpisem zápisu ze dne 10. 3. 2011, že tisk údajů tvrzených žalobkyní ve dnech 19. 2. 2011 a 27. 2. 2011 provedla. Zápis působí na soud zcela věrohodně a žalovaná stvrdila podle jeho obsahu svým podpisem obě jeho strany a svůj podpis v řízení nezpochybnila. Provedení tisků žalovaná stvrzuje také ve svém dopise ze dne 3. 5. 2011. Množství vytištěných dat je obrovské (informace o 3044 smlouvách žalobkyně dne 19. 2. 2011 a 3112 smlouvách dne 27. 2. 2011). Právě toto množství má odvolací soud za známku závažnosti jednání žalované, která rozhodně nejednala náhodně ani bez úmyslu získat evidenci žalobkyně v rozsahu, jenž nebyl přiměřený její činnosti pro žalobkyni.

Odvolací soud se dále zabýval oprávněností nároku na smluvní pokutu z popsání jednání žalované. Smluvní pokuta je sjednána v mandátní smlouvě účastníků řízení článku VII. 1., ujednání zní následovně: „*Pokud stavební spořitelna zjistí, že mandatář porušil některou povinnost uvedenou ve smlouvě nebo povinnost danou podpisem jeho pozice v organizační struktuře, může mandatáři žalobkyně předepsat i opakovaně smluvní pokutu do*

výše 20 000 Kč, a to pro každý jednotlivý případ porušení povinností stanovených mandátáři v této smlouvě a v popisu jeho pozice v organizační struktuře. Mandatář je povinen smluvní pokutu zaplatit, pokud ji stavební spořitelna předepíše.“ Mandátní smlouva zakotvuje celou řadu povinností mandátáře; jsou ve smlouvě uvedeny povinnosti, z jejichž porušení dovozuje předmětný nárok žalobkyně. Např. podle článku IV. 3 smlouvy je „mandatář povinen chránit veškerá data, se kterými přijde do styku, před ztrátou, před neoprávněným přístupem nepovolaných osob, který může vést ke ztrátě důvěrnosti dat před úmyslnými nebo náhodnými změnami, destrukcí nebo únikem. Při opuštění pracoviště je mandatář povinen zajistit vyloučení možnosti neoprávněného přístupu třetí osoby k datům a manipulaci s nimi.“ Podle článku IV. 5 je „mandatář oprávněn při zpracování osobních údajů postupovat podle pokynů žalobkyně, zpracovávat osobní údaje pouze v rozsahu uvedeném návrhy na uzavření smluvních vztahů a dalšími tiskopisy používanými žalobkyní nebo pro hlášení událostí, které jsou žalobkyni obsahově závazně schválené, autorizované a distribuované a dále v rozsahu, ve kterém je na základě pokynu žalobkyně oprávněn osobní údaje zpracovávat pro účel vnitřního marketingu žalobkyně a pro oslovení klientů jménem žalobkyně s nabídkou obchodu a služeb.“ Mandátní smlouva však obsahuje další povinnosti mandátáře. Například v článku III. 11 je uloženo mandátáři absolvovat semináře a školení žalobkyně. Podle článku III. 8 odpovídá mandatář za pravdivé správné, ale také čitelné vyplnění návrhů na uzavření smluvních vztahů za žalobkyni. Podle článku IV. 1 je dále mandatář povinen zachovávat v rozsahu bankovního tajemství povinnost mlčenlivosti o skutečnostech získaných ze sjednaných obchodů žalobkyně.

Mandátní smlouva účastnic řízení tedy obsahuje ujednání o smluvní pokutě, jež může být podle textu aplikována při porušení kterékoli sjednané povinnosti mandátáře. Mandátní smlouva současně zakládá více než desítku povinností mandátáře naprosto různorodého charakteru od závažných v podobě povinnosti mlčenlivosti po méně vážné jako jsou účasti na školení žalobkyně. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 3. 2012 sp. zn. 23 Cdo 4281/2011 „*Smyslem a účelem smluvní pokuty je zajištění splnění povinností, jež jsou obsahem závazků. Nezbytnou součástí ujednání o smluvní pokutě je zcela přesné a určité označení povinností, při jejímž nesplnění vznikne právo na smluvní pokutu. Smluvní pokuta je zajišťovací institut, který zajišťuje splnění určité smluvní povinnosti. Není-li určena konkrétní povinnost zajištěná smluvní pokutou, nelze pak posoudit její přiměřenost k porušení dané povinnosti. Při posouzení výše přiměřenosti smluvní pokuty je rozhodná doba sjednání dohody o smluvní pokutě a posouzení přiměřenosti výše smluvní pokuty ke konkrétní povinnosti, a nikoliv až následně při porušení konkrétní povinnosti. Z tohoto důvodu sjednání výše smluvní pokuty pro porušení jakékoliv smluvní povinnosti je neurčité, neboť z tohoto ujednání nelze posoudit přiměřenost výše smluvní pokuty. Takové ujednání je proto neplatné podle § 37 obč. zák.*“ Odvolací soud ve světle těchto východisek Nejvyššího soudu dospěl k závěru, že ujednání o smluvní pokutě v podobě obsažené v článku VII. 1 je neplatné pro neurčitost vymezení zajišťované povinnosti mandátáře v souladu s ustanovením obecné úpravy § 37 zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku v tehdy platném znění. Není totiž určena konkrétní povinnost mandátáře, z jejíhož porušení by bylo možné nárokovat smluvní pokutu, ale naopak bez bližšího popisu je smluvní pokuta vztahována na všechny sjednané povinnosti žalované bez jakéhokoli srovnání jejich významu či závažnosti. Tak by například mělo být možné nárokovat shodnou výši smluvní pokuty pro neúčast žalované na jakémkoli školení žalované nebo nevyplnění návrhu smlouvy sjednané za žalobkyni čitelně, ale také pro porušení povinnosti mlčenlivosti. Díkce článku VII. 1 mandátní smlouvy je naprosto obdobná díkce ujednání, které bylo shora uvedeným rozsudkem Nejvyššího soudu posouzeno jako neplatné. Tomu odpovídá i konstrukce samotného předmětného nároku žalobkyně, kdy z jednoho skutku neoprávněného provedení tisků dat shromážděných žalobkyní ve dvou

dnech je vyměřena smluvní pokuta ve výši šestinásobku s odůvodněním různě popsanych povinností žalované. Za této situace tedy nemůže být uplatněný nárok na smluvní pokutu důvodný pro vadnost ujednání sankce v mandátní smlouvě.

Lze tedy uzavřít, že popsané jednání žalované nepochybně představovalo porušení mandátní smlouvy a je tak jednáním protiprávním, avšak sankcionováno nemůže být smluvní pokoutou, neboť ujednání o ní není z vyložených důvodů platné. To však neznamená, že by se žalobkyně nemohla úspěšně domáhat např. náhrady škody, pokud by jí nějaká vznikla z protiprávního jednání žalované.

Ze všech těchto důvodů odvolací soud podle ustanovení § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil napadené rozhodnutí tak, že žalobu zamítl.

Odvolací soud rozhodl o nákladech nalézacího řízení (§ 224 odst. 2 o. s. ř.), jakož i odvolacího (§ 224 odst. 1 o. s. ř.) tak, že uložil povinnost k náhradě žalobkyni, která v nich neuspěla (§ 142 odst. 1 o. s. ř.). Lhůta ke splnění povinnosti k náhradě nákladů řízení je třídnenní a běží od právní moci rozhodnutí (§ 160 odst. 1, § 167 odst. 2 o. s. ř.); náhrada nákladů řízení se platí do rukou advokáta účastníka, jemuž byla přisouzena náhrada nákladů řízení (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Výše nákladů řízení vedeného před soudem prvního stupně dosáhla 24 278 Kč a tvoří ji mimosmluvní odměna advokáta žalované za tři úkony právní služby po 4980 Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepis vyjádření k žalobě ze dne 21. 12. 2012, účast na jednání soudu dne 15. 5. 2015) stanovená z tarifní hodnoty předmětu sporu (§ 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. a/, d/, g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů) a paušální náhrada hotových výdajů připadající na tyto úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za cestu k jednání soudu právního zástupce žalované z jeho sídla v Olomouci do Prahy a zpět v délce 520 km náleží při doložené spotřebě automobilu žalované 6,96 l benzínu automobilového 95 v ceně 35,90 Kč podle vyhlášky č. 328/2014 Sb. a sazbě za použití vlastního automobilu ve výši 3,70 Kč podle shodné vyhlášky 3224,50 Kč. Za promeškaný čas v délce 10 půlhodin cestou k jednání právního zástupce žalované náleží 1000 Kč. To vše je pak navýšeno o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (tj. 4213,40 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř.

Výše nákladů odvolacího řízení dosáhla 21 309,30 Kč a tvoří ji náhrada soudního poplatku 4840 Kč, dále mimosmluvní odměna advokátky žalované za dva úkony právní služby po 4980 Kč (sepis odvolání, účast u jednání odvolacího soudu) stanovená z tarifní hodnoty předmětu sporu (§ 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 8 odst. 1, § 11 odst. 1 písm. g/, k/ advokátního tarifu) a paušální náhrada hotových výdajů připadající na tyto úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za cestu k jednání soudu právního zástupce žalované z jeho sídla v Olomouci do Prahy a zpět v délce 520 km náleží při doložené spotřebě automobilu žalované 6,96 l benzínu automobilového 95 v ceně 29,70 Kč podle vyhlášky č. 385/2015 Sb. a sazbě za použití vlastního automobilu ve výši 3,80 Kč podle shodné vyhlášky 3224,50 Kč. Za promeškaný čas v délce 10 půlhodin cestou k jednání právního zástupce žalované náleží 1000 Kč. To vše je pak navýšeno o náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 21 % (tj. 2958,50 Kč) dle § 137 odst. 3 o. s. ř.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání do **dvou** měsíců od jeho doručení u soudu prvního stupně a rozhodovat o něm bude Nejvyšší soud.

V Praze dne 3. února 2016

Mgr. Tomáš Mottl v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Kristýna Petrásková